

Lidská práva a filosofie [1992]

Svoboda je obtížným darem. ... Jenom svoboda je podmínkou pravého člověčenství, ale současně je jeho radikálním ohrožením. ... Zárukou tohoto daru v občanském životě jsou lidská práva. Božena Komárková

Na dvacáté století bude snad lidstvo jednou vzpomínat také jako na dobu, kdy se podařilo demokratickým státníkům a politikům uvést do té doby jen sporadicky vyhlášenou, ale nikdy právně v širším měřítku neuplatňovanou myšlenku tzv. základních lidských práv do úzké souvislosti s rozmanitostí systémů tzv. pozitivních práv, a to v měřítku mezinárodním. Došlo k tomu v rámci procesu, který stále ještě nebyl ve své dějinnosti dost zevrubně zhodnocen. Dnes se dokonce zdá, že mnozí zapomínají na význam, jakého v oné původně jen diplomatické (nebo alespoň za převážně diplomatickou považované) záležitosti nabyly v důsledku občanských iniciativ v zemích bývalého sovětského bloku, mezi nimiž československá iniciativa Charty 77 zdaleka nenáleží k těm nejméně zajímavým, přestože nelze nevidět, že její sláva rychle pohasla v nových poměrech, na jejichž přípravě se spíše myšlenkově a duchovně než materiálně podílela. Mezi prvními mluvčími Charty 77 byl dokonce jako nejstarší z nich - významný český filosof

zásadní rozdíl mezi tzv. pozitivními právy a tzv. základními či nezadatelnými právy etymologie: odkaz na „to pravé“ tam, kde jde o pozitivní právo, tj. o formulované zákony, se vždycky můžeme tázat, zda tyto „pozitivní“ normy jsou platné, zda jsou „pravé“ (podobně tomu je s pravdou nebo spravedlností)